

Borivoje Grbić je nacrtao originalni strip baš za ciklus predavanja. **Aleksandrija Ajduković** je uradila fotografiju za naslovnu stranu, na kojoj se prenemaže **Marina Lučić**, sekretarica i, u slobodno vreme, strip junakinja. Sve je pratilo plavo oko **Maide Gruden**, urednice likovnog programa. Dizajn je delo **Mirka Perovića** a idejno rešenje je dao **Mićun Ristić**.

Izdaje:

Dom kulture Studentski grad

Bulevar Zorana Đinđića 179

Novi Beograd

011/26 91 442

Za izdavača: **Miodrag Milošević**

Štampa: Cakum pakum

Tiraž: 100

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije,

Beograd

741.5

PREDAVANJA o stripu / 2011.

ISBN 978-86-7933-068-0

a) Strip

COBISS.SR-ID 188262156

Република Србија
Министарство културе, информисања
и информационог друштва

DOM KULTURE STUDENTSKI GRAD
BULEVAR ZORANA ĐINĐIĆA 179
NOVI BEOGRAD

PREDAVANJA O STRIPU

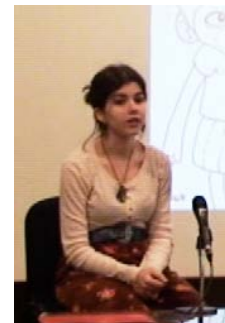

RAZLEPRŠANI PEŠEVI KAPUTA

RENDGENSKI POGLED

RADUJEM SE BUDUĆNOSTI A MALO JE I ZASTRAŠUJUĆE

Maša Stojanović

“Počela sam otprilike negde od svoje pete godine, tad sam nacrtala prvi strip, ali ozbiljnije sam se zainteresovala u petom razredu osnovne škole kada sam išla i u SKC, u školu stripa. I to me i dalje drži, mada, sada se više bavim ilustracijama ali to je samo zato što nemam dovoljno vremena, strip ostaje na prvom mestu. Jedan od omiljenih autora mi je Roman Derdž, volim i Džejmija Hjuleta, konkretno „Tank Girl“, i „Kalvina i Hobsa“ Bila Votersona. Barbara Kanep mi je jedan od uzora. Volim i stripove Roberta Kramba. To su mi neki favoriti. U Šlicu mi je prvi put objavljen strip i to me baš čini srećnom.

Radujem se budućnosti, naravno, nikad ne znate šta vas čeka, to je i malo zastrašujuće, ali ja se nadam svemu dobrom i zaista bih volela da nastavim da se ovim bavim.”

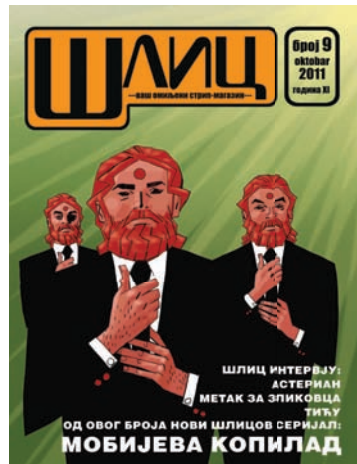

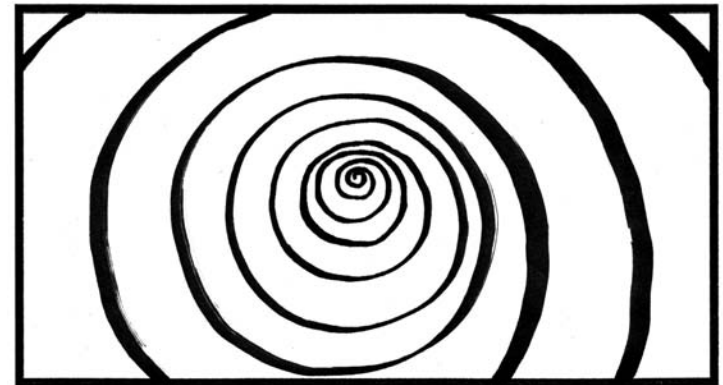
ŠTA SE KRIJE IZA "ŠLICa"

Saša Tomasović - Bambi

"Jedno vreme smo se vodili kao andergraund, i to jeste bio duboki andergraund krajem devedesetih godina, ali kod nas nekako nije bio prepoznat u tom trenutku. Posle toga se sve to menja i 2000. godine smo prešli da radimo u SKC, bolje stvari su počele da se dešavaju, ali opet je to takvo kakvo je u Srbiji. I termin alternativa je previše izrabljen, sada je u ovoj zemlji sve alternativa i andergraund, što reče Rambo Amadeus „sve je urbano“, a nije u stvari. Poslednjih godinu dana smo se ustalili u školi crtanja u Šumatovačkoj ulici, tako da, eto, sad smo obična strip radionica, što u stvari treba da budemo. Šlic je i koncipiran tako da pomaže mladim ljudima da dođu do svog prvog izdanja. Uvek gledamo da zastupamo i već etablirane autore i autorke, i nove, mlade. Tako smo počeli i istrajavamo u tome."

HIPNOTIČKI POKRET RUKOM

VI ULAZITE U SVET STRIPA

"Da bi nastao strip, dovoljne su olovka/tuš/papir i raspoloženi autor. Delom i zbog toga, strip produkcija je tako obimna da je jedva moguće ispratiti i ono najznačajnije. A šta je „najznačajnije“, šta bi bilo neizostavno? Važnost izbora raste geometrijskom progresijom, tim više što raznovrsnost ponude može da izazove nedoumice. Razlika između nekog Diznijevog klasika i Maruove mange, na primer, takva je da ekstremisti pitaju radi li se tu o istom medijumu. Devojka koja crta „alternativu“ kaže da su joj bliži art rok i eksperimentalna muzika nego mejnstrim strip. I među ljubiteljima i među stručnjacima retki su „enciklopedisti“ koji poznaju sve glavne tokove, rukavce da i ne spominjemo.

VI ULAZITE U SVET STRIPA

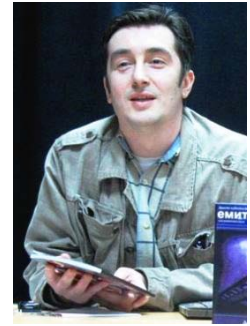

Mićun Ristić

Serijal predavanja u DKSG-u pokušao je da da neki uvid/uvod u celinu onoga što strip jeste. Predstavljene su tri najveće i najvitalnije tradicije: američka, belgijsko-francuska i japanska. Ciklus je otvoren razmatranjem specifičnosti strip medijuma, preko odnosa sa srodnim, a tako različitim, filmskim. Istorijat domaćeg stripa najavio je drugo poluvreme: prelazak na nacionalne škole, bitne autore i pojedinačna remek-dela.

Izostavljena je uobičajena jadikovka o marginalnom položaju stripa u odnosu na starije umetnosti. Izložbe u reprezentativnim galerijama i prikazi albuma u rubrikama/terminima rezervisanim za književnost odavno nisu eksces već normalna pojava. Strip je po definciji masovni medijum; u Americi, Francuskoj i Japanu može se govoriti o masovnosti i kada je reč o odzivu čitalaca. A kod nas, na strip dešavanja dođe sve sam go umetnik i polugola intelektualka – više je autora nego ljubitelja. U Srbiji, danas, strip je elitna umetnost: ima podršku art krugova ali mu tragično nedostaje publika. Od svih prekida kontinuiteta, uglavnom zbog ratova, kao da je najgori bio onaj devedesetih, kada su ispuštene dve generacije. Ako su nekoga ko je rođen/rastao u tom periodu (ili ranije, ili kasnije), ova predavanja zainteresovala za svet stripa, onda greške i propusti koje smo napravili i nisu strašni."

JUGOSLOVENSKI STRIP

Zoran Stefanović

"Jugoslovenski strip je deo prirodnog kulturnog niza Sredozemlja, a sa španskom, francuskom i italijanskom scenom čini glavno jezgro evropskog stripa. Koreni ovdašnjeg modernog stripa oplemenjeni su sredinom 19. stoleća pod uticajem nemačke kulture, da bi u 20. američki, francuski i italijanski uticaji bili od presudne važnosti. Ali, pored ove uključenosti u svetske tokove, naš strip ima i dublju osnovu, sopstveno estetsko i kulturno nasleđe pretvoreno u stvaralački jaku i modernu stripsku scenu. Sada smo u razdoblju prevrednovanja nasleđa i

smeštanja u evropske okvire, što izaziva i neka suštinska pitanja. Koji su najvažniji tokovi zapadnobalkanskog stripa? Šta su ključne vrednosti koje je dao svetskom stripu? Da li se može govoriti o „jugoslovenskom stripu“ ili „stripu zemalja bivše Jugoslavije“? Tek sa razumevanjem ovih pitanja možemo shvatiti i današnji srpski strip."

Goran Marković

JAPANSKI STRIP

"Japansko tržište stripa je najveće na svetu. Svake godine broj objavljenih naslova pređe 10 hiljada, novac koji se obrne bude nekoliko puta veći nego u Evropi ili Severnoj Americi, a najuspešniji crtači zarade više stotina hiljada ili čak milione dolara. Međutim, to tržište je gotovo ekskluzivno ograničeno na domaći, japanski strip, poznat na Zapadu kao „manga“. Raspon žanrova i tema unutar njega je gotovo neograničen, a tu se nalazi i najveći procenat ženskih autora među svim svetskim „školama“ stripa. Pristupićemo japanskom stripu iz više različitih uglova, od forma Ino-stilskih karakteristika preko istorije – uz pominjanje probranih dela i autora – do opisa njegovog specifičnog izdavačkog modela."

(Ilustracija je iz serijala "Dragon Ball" Akire Torijame)

STRIP I FILM

Đorđe Bajić

"Kada se danas govori o filmskim ekranizacijama stripova, prva asocijacija su visokobudžetni superherojski spektakli poput Mračnog viteza ili Tora. Često se zaboravlja da filmovanje stripova nije praksa novijeg datuma. Predavanje Strip i film nudi detaljan istorijski pregled čestih ukrštanja dve umetnosti, sa posebnim osvrtom na naslove kao što su Popaj, Malo siročić Eni, Modesti Blejz, Barbarela, Diabolik, Tintin, Asteriks, Dilan Dog... Od Vinzora Mekeja do Kristofera Nolana, brak stripa i filma iznova i iznova pokazuje svoju snagu i potentnost."

"... Imate glavnu junakinju koja je kreirana po uzoru na seks simbol Brižit Bardo, znači jedna rasna plavuša, lepa, obla, sve ima na svom mestu, malo i viška ali dobro je to raspoređeno... A u filmu je glumi Džejn Fonda."
(iz predavanja)

AMERIČKI STRIP

Uroš Smiljanić

“Amerika je prvo izmislila strip a zatim sebe više od stotinu godina izmišljala kroz stripove. Od Yellow Kid do Kick-Ass, od Vila Ajznera do Roberta Kramba, od Kapetana Amerike koji je nokautirao Hitlera do Kapetana Amerike koji je pokorio bioskopske blagajne, američki strip je ostao avantura u četiri boje što govori jezikom kao ni jedan drugi medij. Od pretnje za zdravlje omladine i cenzurisanja, preko spasavanja omladine od droge do razoružavajuće iskrenih autobiografija i istraživanja tuđih kultura, američki strip je ostao najpristupačnije izražajno sredstvo za generacije stvaralaca tokom više od jednog veka.”

“...Alan Mur je pre jedno dve godine u svom najboljem „srpskom“ izdanju rekao da je konačno shvatio zašto Amerikanci toliko vole superherojske stripove – zato što vole nefer borbu, superheroji su uvek jači.” (iz predavanja)

BELGIJSKO-FRANCUSKI STRIP

Pavle Zelić

“Izjednačivši najpre strip sa književnošću, a zatim ga podižući do nivoa nove, devete umetnosti, Francuzi su mu podarili ono što nijedna zemlja, tržište ili scena nisu mogli: poštovanje. Neverovatna raznolikost stripa na jeziku potomaka Asteriksa i Obeliksa je stripove ove škole učinila nezaobilaznim štivom za prave zaljubljenike u strip u celom svetu. Filmske adaptacije, iako ređe i manje uspešne nego u slučaju američkih superheroja, verno i proporcionalno prenose taj odnos naivnosti i iščašenosti koji je francusko-belgijski strip učinio tako vitalnim i

aktuelnim kroz decenije postojanja. Da li su aktuelni bioskopski hitovi kao što su Štrumfovi i Tintin pomogli ili odmgli izvornom medijumu i koji je značaj sve većih priznanja koje radovi strip umetnika dobijaju na likovnoj sceni, odnosno kuda ide francusko-belgijski strip jesu neka od pitanja na koje će ovo predavanje pokušati da da odgovor.”

